

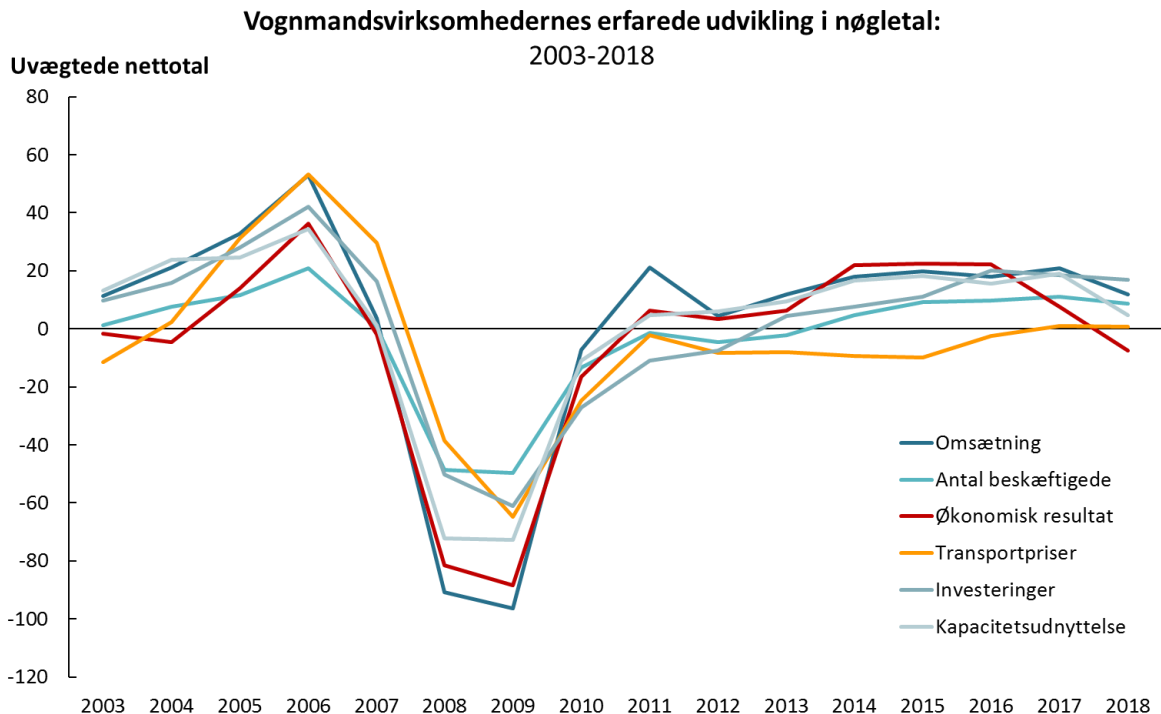
Konjunkturundersøgelse 2019: Udvikling og forventninger

Sund vækst i vognmandserhvervet

Vognmandsvirksomhedernes oplevelse af den økonomiske udvikling på en række nøgletal har rettet sig og ligget stabilt efter finanskrisen, men har i de seneste år – modsat fra 2004-2006 – udvist en faldende tendens. Udviklingen i 2017-2018 i investeringer og omsætning var positiv, men mindre positiv med hensyn til det økonomiske resultat og kapacitetsudnyttelsen. De største forventninger til det kommende år knytter sig til indtjeningen, transportpriserne og kapacitetsudnyttelsen. I 2017-2018 har udviklingen været mest positiv i omsætningen for de fleste transporttyper, mens forventningerne til omsætningen er afdæmpede. Hvad angår indtjeningen og transportpriserne er forventningerne mere positive for det kommende år.

AF MORTEN PERNØ, ØKONOM

Virksomhedernes oplevelse af den økonomiske udvikling i 4 ud af 6 nøgletal er i dag lavere end i 2004 – kun beskæftigelsen og investeringerne er på niveau igen efter 15 år.

En sammenstilling af DTLs konjunkturundersøgelser 2004-2019 viser, at virksomhedernes oplevelse af **omsætning, beskæftigelse, økonomisk resultat, transportpriser, investeringer og kapacitetsudnyttelse** ligger lavere under det nuværende opsving end under sidste

opsving i de fire år før finanskrisen i 2008. Det skal dog ses i lyset af, at der dengang var en overophedning af økonomien, som kan have påvirket vurderingerne. Men de aktuelle vurderinger ligger altså generelt under niveauet i 2004. Kun oplevelsen af beskæftigelsen og investeringerne ligger på niveau med for 15 år siden. Man skal dog ikke ønske sig tilbage til de høje vækstrater fra 2004-2006, der endte i overophedning og kollaps.

Bortset fra for det økonomiske resultat er de aktuelle nøgletal over gennemsnittet for perioden 2003-2018, især hvad angår investeringerne. Udelades de mest ekstreme år i 2008 og 2009, er det dog kun tallene for beskæftigelsen og investeringerne, der er højere end gennemsnittet. Især er oplevelsen i 2018 af det økonomiske resultat markant under gennemsnittet for hele perioden.

Den økonomiske krise ses allerede at tegne sig i løbet af 2007 og at blive kraftigt forstærket i især 2008 og at nå bunden i 2009. Nedgangen klunger dog allerede af i hastighed for derefter at rette sig og nå et mere normaliseret niveau fra og med 2011. Efterfølgende har vognmandsvirksohederne angivet en relativ stabil oplevelse af udviklingen. Udviklingen i transportpriserne har været mest negativ i perioden efter 2012, men begyndte at rette sig i 2016 og har i 2017 og 2018 været neutral.

Efter en stabil, meget positiv vurdering af udviklingen i indtjeningen i 2014-16, der var den bedste blandt nøgletallene i disse år, er der sket et markant fald i 2017 og 2018, og udviklingen er nu negativ.

Også udviklingen i omsætningen og kapacitetsudnyttelsen fremviser nedgang i 2017-2018 efter at have ligget stabilt siden 2013.

Det er dog positivt, at investeringerne og beskæftigelsen har udvist en positiv tendens siden 2012 og kun viser svage fald fra 2017 til 2018.

Mest positive udvikling i det forløbne år i investeringerne og omsætningen

De efterfølgende figurer viser resultaterne fra virksomhedernes erfarede udvikling i og forventninger til nøgletallene vægтет i forhold til beskæftigelsen i den enkelte virksomhed.¹

Det interessante er at se på balancen mellem på den ene side *Steget* eller *Steget kraftigt* og på den anden side *Faldet* eller *Faldet kraftigt*.

Den første figur viser erfaringen fra 2017-2018, og det overordnede indtryk af udviklingen her er positivt, idet andelen, som har svaret *Faldet* eller *Faldet kraftigt* igen i år ligger under andelen af positive besvarelser og igen i alle nøgletal, men billedet er nuanceret, alt afhængigt af det enkelte nøgletal.

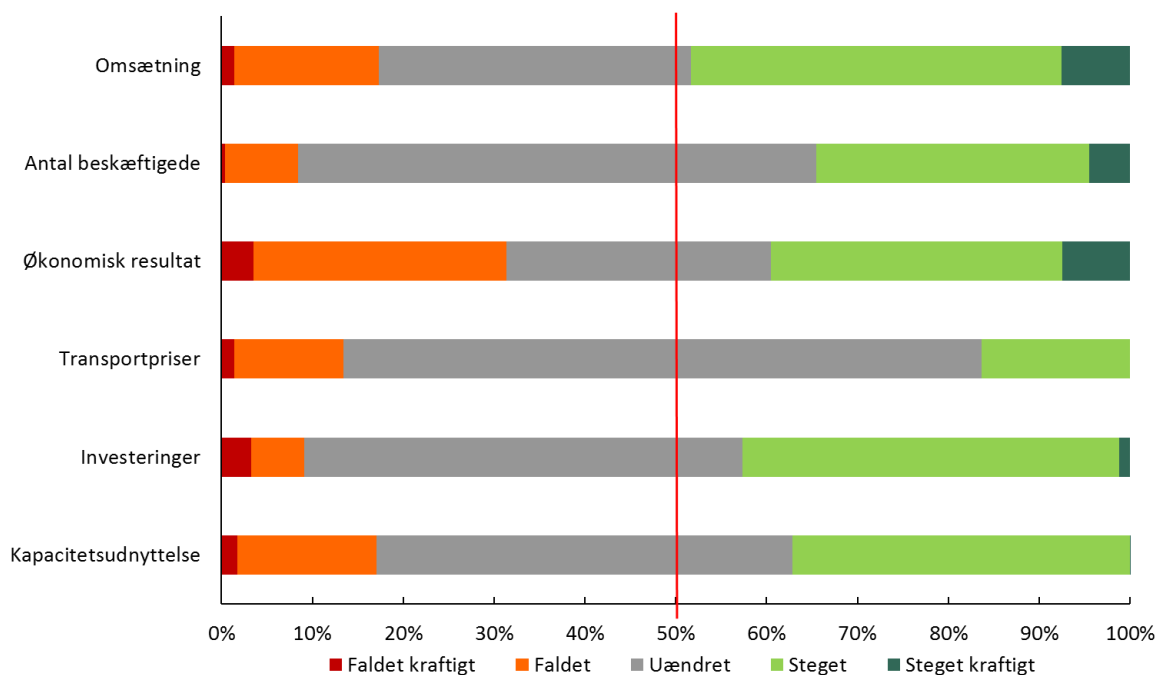
Udviklingen har været positiv inden for investeringerne og omsætningen, men knap så positiv inden for indtjeningen, selvom flere end sidste år – som i omsætningen og beskæftigelsen – har oplevet en kraftig vækst heri, samt i kapacitetsudnyttelsen.

Prisfremgangen er fortsat, men i stort set samme svage tempo som sidste år, og fremgangen i beskæftigelsen har også været moderat.

I modsætning til sidste år har ingen oplevet en kraftig vækst i kapacitetsudnyttelsen. Heller ikke i transportpriserne er der nogen, der har oplevet en kraftig stigning.

I 2018 voksede dansk økonomi iflg. Danmarks Statistik med 1,4 pct. Men selvom der er fremgang i dansk økonomi, har vognmandsvirksomhederne også kunnet mærke en tiltagende usikkerhed i form af en manglende Brexit-aftale, handelskrige og afmatning hos dansk økonomis nærmeste samhandels partnere samt ikke mindst i bygge- og anlægssektoren som omtalt i **KONJUNKTUR NYT NR. 2-2019**. Selvom dette endnu ikke er slået helt igennem i den danske økonomi, er der grund til at antage, at det sammen med manglen på arbejdskraft gør sin indvirkning på virksomhederne. Prisudviklingen, hvor 7 ud af 10 har oplevet uændrede priser, viser desuden, at virksomhederne ikke har kunnet hæve priserne, selvom de har haft en større omsætning, hvilket også påvirker indtjeningen.

Udviklingen 2017-2018 for alle virksomheder vægtet efter beskæftigelse

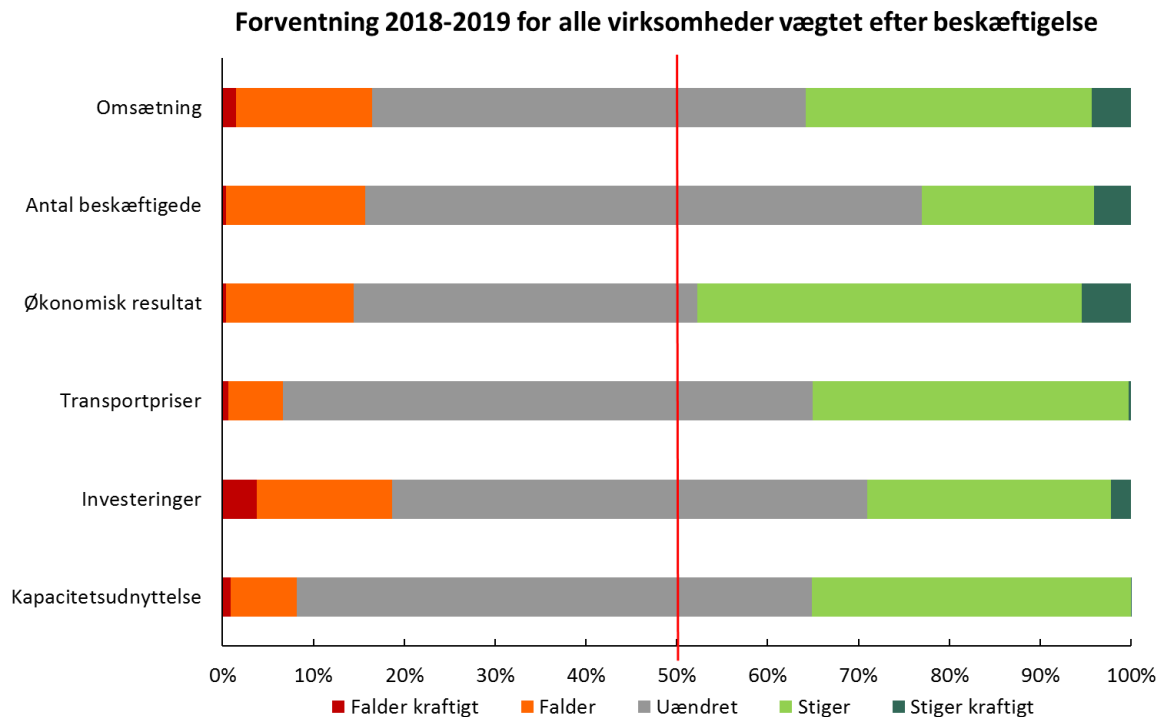

Kilde: DTL-Danske Vognmænds konjunkturundersøgelse 2019

Eksempelvis har 42 pct. af virksomhederne oplevet stigende eller kraftigt stigende investeringer, mens kun 9 pct. har oplevet faldende eller kraftigt faldende investeringer, hvilket giver en positiv overvægt på 33 procentpoint.

Omvendt har kun 16 pct. oplevet stigende transportpriser, men 13 pct. faldende eller kraftigt faldende priser, hvilket kun giver en positiv overvægt på 3 procentpoint.

Størst forventning til indtjeningen, transportpriserne og kapacitetsudnyttelsen i det kommende år

Tilsvarende som for erfaringen viser ovenstående figur balancen mellem på den ene side *Stiger* eller *Stiger kraftigt* og på den anden side *Falder* eller *Falder kraftigt*.

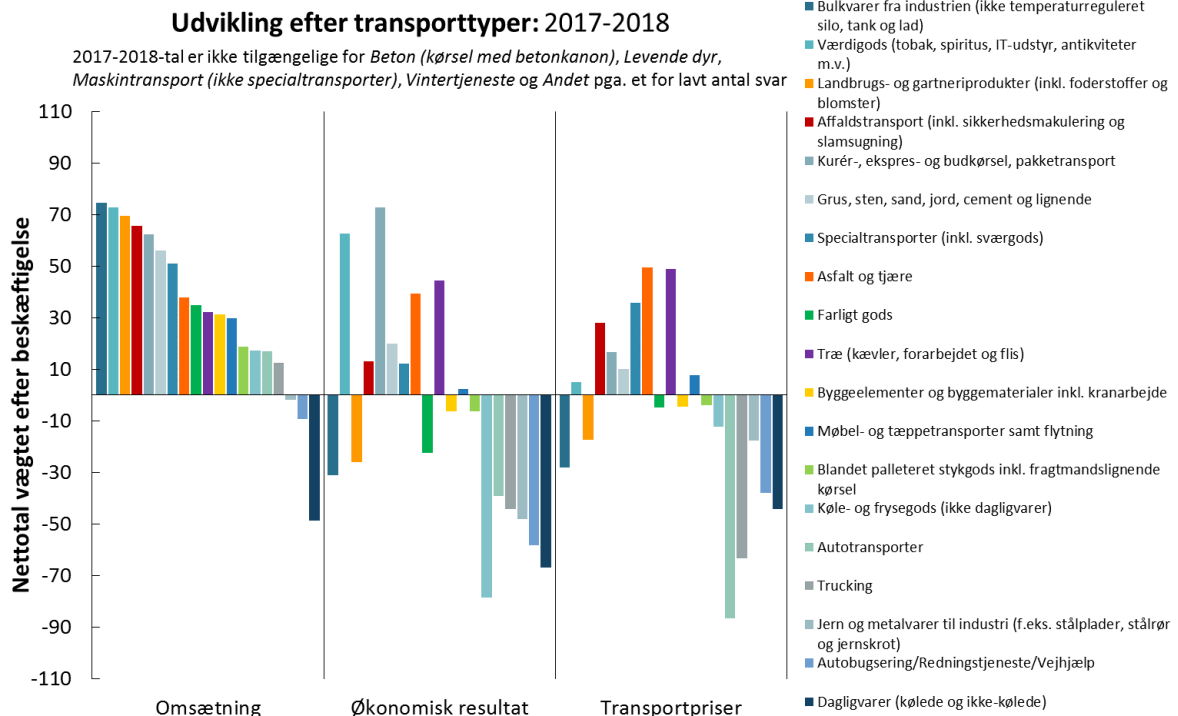
Forventningerne til det kommende år er generelt lidt mindre positive i år end på samme tid sidste år, idet andelen, som har svaret *Falder* eller *Falder kraftigt*, ligger højere i år end sidste år i alle nøgletallene, især beskæftigelsen og omsætningen, som er de nøgletal, hvor optimismen er faldet mest i forhold til sidste år.

Samtidig er andelen, som har svaret *Stiger* eller *Stiger kraftigt*, lavere i år end sidste år i omsætningen og beskæftigelsen. Andelen, som har svaret *Stiger kraftigt*, er dog også højere i år end sidste år i 4 ud af 6 nøgletal, undtagen transportpriserne og kapacitetsudnyttelsen, som dog begge excellerer ved samlet set at have en lille forbedring af forventningerne til det kommende år i forhold til sidste års forventninger.

De største forventninger til det kommende år knytter sig i år til udviklingen i indtjeningen, transportpriserne og kapacitetsudnyttelsen.

Som eksempel kan det nævnes, at 47 pct. af virksomhederne venter en stigende eller kraftigt stigende indtjening i det kommende år, mens kun 14 pct. forventer en faldende eller kraftigt faldende indtjening – så der er en positiv overvægt på 33 procentpoint. Omvendt venter kun 23 pct. en stigende eller kraftigt stigende beskæftigelse, mens 15 pct. venter en faldende eller kraftigt faldende beskæftigelse, hvilket kun giver en positiv overvægt på 8 procentpoint.

Transport af *Dagligvarer, Autobugsering m.v. og Jern og metalvarer* har haft den mest entydige negative udvikling fra 2017 til 2018²

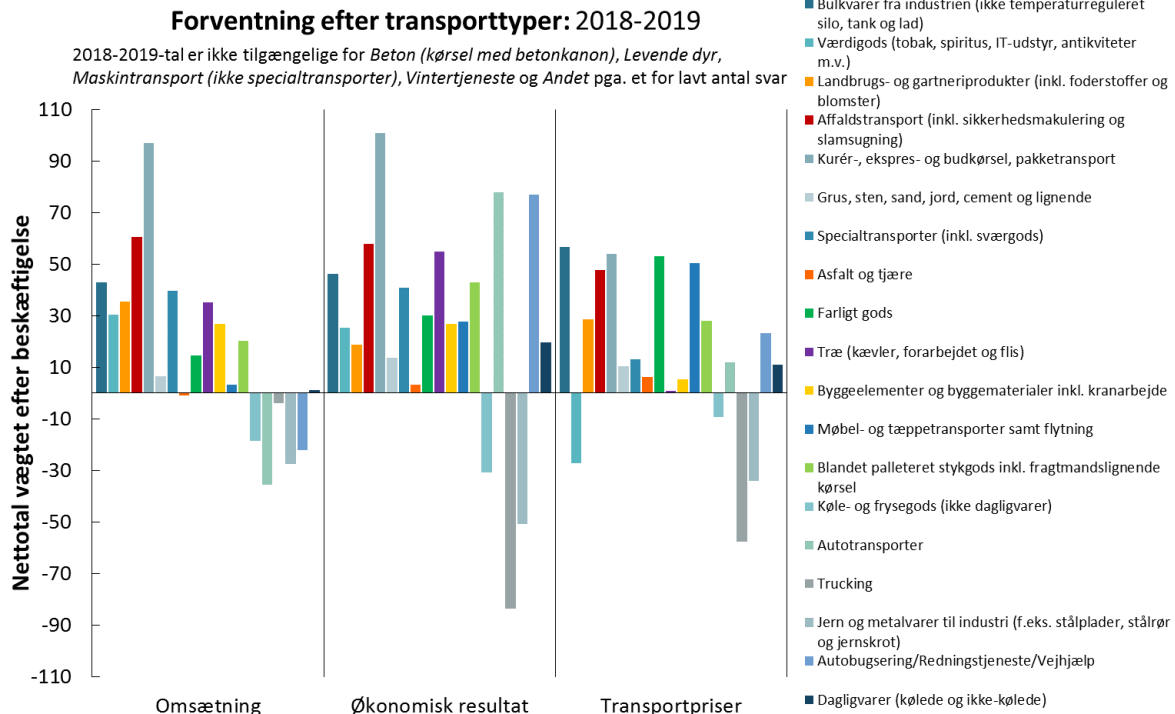
Kilde: DTL-Danske Vognmænds konjunkturundersøgelse 2019

Ovenstående figur viser transporttypernes erfaringer i tre af de seks nøgletal ud fra skalaen for nettotallene, som er beskrevet nærmere bagest i note 1.

Blandt de tre nøgletal omsætningen, det økonomiske resultat og transportpriserne har udviklingen i det forgangne år været mest positiv i omsætningen for de fleste transporttyper vægtet efter deres beskæftigelse, hvor 16 ud af 19 transporttyper har oplevet fremgang.

Som eksempel fremgår det, at *Dagligvarer, Autobugsering m.v. og Jern og metalvarer* skiller sig ud ved som de eneste at have entydigt og – for de to første endog meget – negative erfaringer med alle tre nøgletal fra 2017 til 2018. Modsat har *Affaldstransport, Kurértransport m.v., Grus, sten m.v., Specialtransporter, Asfalt m.v., Træ (kævlér mv.) og Møbel- og tæppetransporter* alle i større eller mindre grad entydigt positive erfaringer.

Optimisme i *Kurértransport m.v.*, pessimisme i *Køle- og frysegods, Trucking og Jern og metalvarer* for det kommende år³

Kilde: DTL-Danske Vognmænds konjunkturundersøgelse 2019

Ovenstående figur viser transporttypernes forventninger i tre af de seks nøgletal ud fra skalaen for nettotallene, som er beskrevet nærmere bagest i note 1.

Forventningerne til udviklingen i omsætningen i det kommende år er mere afdæmpede og blandede for de fleste transporttypers vedkommende, idet *Kurértransport m.v.* dog har et væsentligt højere positivt nettotal for det kommende år end tilfældet er for det forgangne.

Omvendt er forventningerne til udviklingen i både det økonomiske resultat og transportpriserne mere positive, end hvad der var tilfældet for det forgangne år, idet et flertal af transporttyperne har positive nettotal i begge nøgletal i modsætning til den oplevede udvikling for 2017-2018.

Som eksempel fremgår det, at *Kurértransport m.v.* skiller sig ud ved at have de største, meget markante positive forventninger til både omsætningen og det økonomiske resultat og også de næstbedste for transportpriserne, kun overgået af *Bulkvarer*.

Modsat skiller *Køle- og frysegods, Trucking og Jern og metalvarer* sig ud ved at have entydigt negative nettotal for nøgletallene i det kommende år. Især er *Trucking* meget – og mest af alle – negativ i forventningerne til det økonomiske resultat og transportpriserne.

Noter

¹ De fem svarmuligheder for hhv. udvikling i og forventninger til nøgletallene - Faldet/Falder kraftigt, Faldet/Falder, Uændret, Steget/Stiger og Steget/Stiger kraftigt – er regnet sammen til et nettotal, der desuden er vægtet efter den enkelte virksomheds beskæftigelse. Hvis nettotallet er negativt, er der en overvægt af virksomheder, der har svaret negativt eller meget negativt. Tilsvarende ved et positivt nettotal er der en overvægt af virksomheder, der har svaret positivt eller meget positivt. Da der benyttes en skala fra meget negativt til meget positivt (-2,-1,0,1,2), kan nettotallet ikke være over 200 og ikke under -200. Disse yderpunkter ville kun opstå, hvis alle samtidigt svarede enten meget positivt eller meget negativt.

Nettotallene er vægtet efter beskæftigelse, hvilket vil sige, at svar fra store virksomheder vægter mere end svar fra mindre virksomheder. Det bemærkes, at der er sat en begrænsning for den enkelte virksomheds påvirkning af nettotallet, idet virksomheder med mere end 200 beskæftigede bliver indregnet i nettotallet som havende 200 beskæftigede.

Bemærk, at datagrundlaget har været for lille til at analysere nærmere på fem af transporttyperne. Det er Beton (kørsel med betonkanon), Levende dyr, Maskintransport (ikke specialtransporter), Vintertjeneste og Andet. Bemærk også, at der kun er medtaget transporttyper, hvor virksomheden har angivet, at transporttypen udgør mindst 25 pct. af omsætningen.

² Der ses alene på transporttyper med mindst 50 beskæftigede.

³ Se note 2.

Yderligere oplysninger

DTL Konjunktur Nyt udarbejdes af DTLs erhvervspolitiske afdeling, Grønningen 17, 1019 København K. Kontakt økonom Morten Pernø, tlf.: +45 22 76 86 02, e-mail: mpe@dtl.eu eller underdirektør, erhvervspolitisk chef, Ove Holm, tlf.: +45 23 44 29 09, e-mail: oho@dtl.eu for yderligere oplysninger.

Artiklen er baseret på resultatet af DTLs medlemmers besvarelse af DTLs konjunkturundersøgelse af vognmandserhvervet i Danmark 2019, hvis data er indsamlet i perioden 15. februar-8. marts 2019. Spørgeskemaet blev udsendt til 1.621 af DTLs medlemsvirksomheder. 512 virksomheder har besvaret undersøgelsen, hvilket giver en svarprocent på 31,5.
